

راهکارهای اساسی روش های جانشین انتقال ریسک در حوادث غیرمترقبه

ترجمه: مجید ذوالقدر

پژوهشگاه علوم کارشناس اداره اتکالی اجباری غیربازرسی بیمه مرکزی ایران

Legal-re.nonlife@cent-ir.com

کام (World.com) آسیب دیده است. در چهارمین کنفرانس روش های جانشین انتقال ریسک (ART)^[1] در آسیا، که با حضور ۱۳۰ نماینده تشکیل شد، بیمه گران نوآور به بررسی وضعیت پوشش هایشان پس از حادثه مرکز تجارت جهانی (WTC) و ورشکستگی انرون پرداختند. به

حادثه خبر نمی کند، از طرفی دو هواپیما مانند موشک به ساختمان های پر از جمعیت برخورد می کنند، که از نظر بیمه گران این حادثه سناریویی بدتر از شکل فاجعه غیرمترقبه برخورد دو هواپیما در آسمان است و از طرف دیگر بازار مالی جهان بر اثر ورشکستگی شرکت های انرون (Enron) و ورد دات

سقف تعهدی معادل یک میلیارد دلار آمریکا در هر حادثه، به پرواز در آمد و پوشش مذکور هم برای دولت ها و هم برای موجرین مناسب بوده و ساختار محدود و شرایط مشخص و روشنی دارد.

انرون - محاسبه خلاقانه

جان توکسی (John Tucci) مدیر ارشد بیمه های عمری شرکت مشاوره ای تویریج (Towbridge) نسبت به دیدگاه انرون و ورد دات کام علیه نظریه محاسبه خلاقانه روش های جانشین انتقال ریسک کنونی هشدار داده و می گوید اگر بپذیریم که در روش های جانشین انتقال ریسک راهکارهای اساسی ارائه می شود، به خاطر همین نوآوریش ممکن است تحت تاثیر شکست هایی نیز قرار بگیرد و این امر بستگی به نحوه واکنش قانون گذاران نسبت به نتایج دارد.

دلایل اخلاقی روش های جانشین انتقال ریسک

جان توکسی با تاکید بر دلایل اخلاقی بی شمار راهکارهای روش های جانشین انتقال ریسک و با اشاره به ناکارآمدی و ظرفیت محدود پوشش های بیمه سنتی و قیمت بالای آن ها می گوید روش های جانشین انتقال ریسک برای کمک به شرکت ها یک ساز و کار مالی موثر ارائه می دهد و گذشته از مشکل ناکارآمدی و ظرفیت محدود بیمه سنتی، این نوع بیمه نمی تواند بسیاری از ریسک های کاری را پوشش دهد. در این خصوص برای مثال می توان از تغییرات نرخ بهره، ریسک ارزی، تنظیم جریان پول، عدم حصول استهلاک، ضعف اطلاعاتی، تغییرات زیاد قیمت سهام و خدشه دار شدن حیثیت شغلی افراد نام برد و معتقد است شرکت های امروزی

رغم مسائلی که در ارتباط با موارد غیراخلاقی در شرکت های انرون و ورد دات کام مطرح است روش های جانشین انتقال ریسک با شرایط بهتری که اکنون دارد به شرکت ها کمک می کند تا با اطمینان بیشتری خود را با شرایط مالی بسیار متغیر هماهنگ کنند و در آینده با نا کارآمدی بیمه های قراردادی اهمیت روش های جانشین انتقال ریسک مشخص تر خواهد شد.

به گفته جی رالف (Jay Ralph) مدیر عالی انتقال ریسک شرکت بیمه آلیانس، نمونه عملکرد خارق العاده روش های جانشین انتقال ریسک، برداشتن یک چوب پنبه از درون یک بطری نوشیدنی آن هم فقط با استفاده از یک دستمال می داند که نیاز به نوآوری و خلاقیت دارد و وی معتقد است که با استفاده از روش های جانشین انتقال ریسک می توان هنگامی که بیمه های قراردادی از حل مشکلات اساسی باز می مانند، با حوادث غیر مترقبه روبرو شود. (حادثه ۱۱ سپتامبر نمونه ای از این امر است).

پس از واقعه ۱۱ سپتامبر پوشش جنگی بیمه مسئولیت قانونی شخص ثالث در بیمه نامه های تمام خطر TPL باطل شدند و با توجه به شرایط ناخوشایند موجود پوشش های سنتی نیز مقرون به صرفه نبودند و بسیاری از دولت ها نه تنها ناگزیر شدند تعهدات بیمه گران را پوشش دهند بلکه نقش آنان را نیز ایفا نمایند. در این خصوص مدیریت روش های جانشین انتقال ریسک شرکت آلیانس برنامه ای ارائه داد تا طی آن مشکلات صنعت بیمه هواپیما مورد توجه قرار بگیرد. متعاقب آن، در هشتم ماه می هواپیمایی با یک پوشش جنگی شخص ثالث با

خوش بینی نسبت به ساختار سرمایه و دسترسی به منابع سرمایه ای جایگزین ناکید می کند. رنه کاتینگ (Rene Cotting) مدیر بیمه گری و استراتژی ریسک شرکت آسیا - اقیانوسیه کانوریوم^[۶] می گوید "برای خوش بینی نسبت به سرمایه باید ببینیم کدام ساختار بیمه اتکایی کمترین میزان سرمایه را می طلبد، کدام ساختار سرمایه ناشی از پایین ترین سطح ارزش متوسط سرمایه بوده و در حال حاضر چقدر سرمایه موجود است."

شرکت ها باید همچنین این سوال ها را مد نظر داشته باشند که آیا سرمایه موجود متضمن رشد آینده خواهد بود؟ برای چه مدت به سرمایه نیاز است؟ آیا می خواهیم به گردش بازار مسلط شویم یا قیمت ها را تثبیت کنیم؟ شرایط بازار برای افزایش سرمایه چگونه است؟

استفاده از روش های جانشین انتقال ریسک برای ایجاد تغییر در تجارت

کاتینگ در طی سخنرانی خود به نحوه کاربرد استراتژی روش های جانشین انتقال ریسک برای تغییر فضای تجاری پرداخته و برای مثال به تغییر نظام تعرفه ای بازار تایوان به نظام یکسره باز و عدم اعسار یا توانگری در بیمه (Solvency Margine) کاملاً اشاره می کند و از عزم این کشور به روی آوردن به نظام سرمایه بر مبنای اتخاذ ریسک^[۴] (RBC) در آینده نزدیک خبر می دهد. وی می گوید شرکت ها باید با تعدیل ساختار بیمه اتکایی خود حداکثر میزان سرمایه تعدیلی را تعیین کنند و می افزایش در روش عدم اعسار یک قرارداد سهم مشارکت (guota share) می تواند چاره ساز باشد،

تلاش می کنند برای افزایش و یا تثبیت سودآوری خود، ریسک ها را حتی الامکان محدود کنند و می افزایش راهکارهای روش های جانشین انتقال ریسک می توانند هم خطرهای بیمه سنتی و هم دیگر خطرهای کاری را دسته بندی کنند.

با این وجود اگر از راهکارهای روش های جانشین انتقال ریسک به طور غیراخلاقی، مثلاً به منظور تحریف شرایط ترازنامه جهت فرار از پرداخت مالیات یا استفاده غیر صحیح از قوانین برای سردر گم کردن حسابرسان استفاده شود، این صنعت در جو آتشاگری فزاینده کنونی عقیم خواهد ماند.

ابزار مکمل

ایشان توصیه می کنند که باید بازار روش های جانشین انتقال ریسک را ابزار مکمل بیمه و بیمه اتکایی سنتی را یک جایگزین در نظر گرفت. چنان که بازارهای مالی جهانی پوشش های تضمینی، بانکی و بیمه ای ارائه دهند، شانس روش های جانشین انتقال ریسک برای تداوم ارائه راهکار برای بازار سرمایه افزایش یافته و نیز تقویت دیدگاه های قانون گذاری به وسیله قانون گذاران در بخش خدمات مالی، موجب رشد استفاده اخلاقی از روش های جانشین انتقال ریسک می شود.

خوش بینی نسبت به سرمایه

جدا از تردیدهای ابتدایی در مورد روش های جانشین انتقال ریسک که در نتیجه موج اخبار منفی ورشکستگی شرکت اچ. آی. اچ (HIH) و انرون بود، کنفرانس بر ضرورت استفاده از راهکارهای روش های جانشین انتقال ریسک جهت ایجاد

اما در یک برنامه RBC، پوشش های کلی اصول عمومی پذیرفته شده حسابداری (Generally Accepted Accounting Principles) می توانند بیشترین میزان سرمایه را آزاد کنند.

تغییرات قوانین و روش های حسابداری

توصیه کاتینگ برای خروج برنامه های محاسبه ای از اصول پذیرفته شده حسابداری و رسیدن به استانداردهای حسابداری بین المللی^[۴] این است که باید از پوشش های محدود چندساله به همراه تراز حسابداری تجربی^[۵] (EAB) و ساختارهای دو اهرمی بهره گرفت. برای اصلاح قواعد عدم اعسار سرمایه های عاید شده، توصیه می شود که سرمایه های عاید نشده به عاید شده تبدیل شوند. برای مثال در بیمه اتکایی در مورد حق بیمه سال های آینده بیمه گر اتکایی می تواند ریسک اعتباری برای دریافت حق بیمه های آتی در نظر بگیرد.

توسعه بازار روش های جانشین انتقال ریسک

برایان ژوزف (Bryan Joseph) مشاور مدیریت راهکارهای بیمه و اکچوئری شرکت پرایس واتر هاوس کوپرز^[۶] برای رد این ادعا که توسل به روش های جانشین انتقال ریسک در نتیجه کساد بازار می باشد، می گوید کارایی سرمایه یکی از عوامل اصلی توسعه و تکامل مستمر روش های جانشین انتقال ریسک است و ادامه می دهد که روش های جانشین انتقال ریسک در طول سه دهه گذشته پیشرفت کرده و می توان دید که بازار بیمه به واسطه تقابل نیازها توسعه یافته است. هر زمان که این نیازها شناسایی شوند، بازار پوشش هایش را هماهنگ با آن ها توسعه می دهد. اگر کساد بازار تنها عامل

رشد روش های جانشین انتقال ریسک بسود این صنعت نمی توانست در طول چند دهه اخیر این چنین رشد کند و به راه خود ادامه دهد. مفهوم ارزش سهام دار موبد نیاز شرکت ها به افزایش کارایی سرمایه و سودآوری می باشد، شرکت های بزرگ دریافته اند که می توانند با به کارگیری سرمایه بازار بیمه از طریق پوشش های ترکیبی و دیگر ساختارهای روش های جانشین انتقال ریسک تعهدات خود را در بسیاری اوقات انجام دهند. برایان ژوزف می گوید این ساختارها به شرکت ها اجازه می دهند که حجم قابل قبولی از متغیرها را در تراز خود نگهداری کرده و بازار آن را به بازار بیمه انتقال دهند.

گردانندگان آسیایی روش های جانشین انتقال

ریسک

نیک رابسون (Nick Robson) مدیر عامل به رغم این که ILT درباره گردانندگان آسیایی روش های جانشین انتقال ریسک می گوید ما در صنایع پایه ای توانایی کافی داریم اما به واسطه مسائل محیطی و تغییرات ساختاری و قانون گذاری غلط در برخی بخش ها و ناتوانی بیمه گران سستی یا بانک ها در پاسخگویی به تقاضای سطح متوسط نیاز به سرمایه گذاری های بنیادی داریم و برای پر کردن این شکاف شرکت ها باید از استراتژی های مدیریت ریسک کمک بگیرند، ظرفیت نگهداری ریسک خود را تقویت کرده یا ساختار ریسک پذیری را گسترش دهند و یا آن را منتقل کنند.

وی ادامه می دهد که بازار های مناسبی برای

واگذاری ها در آسیا وجود دارند، اما معیار انتخابشان بسیار دشوار است.

ریسک های فاجعه آمیز در آسیا

رالف (Ralph) از مدیران انتقال ریسک آلیانس می گوید که ریسک های فاجعه آمیز در آسیا فراوانند، با افزایش قیمت ها در منطقه، اهمیت روش های جانشین انتقال ریسک مشخص تر می شود و در نتیجه الگو سازی ریسک فاجعه آمیز در ایمن سازی واگذاری های بیمه ای نقش موثری خواهد داشت.

نیل وایزمن (Nil Wiseman) مدیر عامل مرکز تحقیقات کاربردی لندن می گوید که این مدل ها می توانند به واسطه نوع خطر، نوع کار و محیط جغرافیایی احتمالات خسارتی را تجزیه و تحلیل کرده و نیز حساسیت ها و مشکلات نرخ گذاری را مورد آزمایش قرار دهند. وی با شبیه سازی طوفانی با سرعت زیاد در اروپا خسارات حاصل از آن را به نمایش گذاشت و الگوهایی نیز برای زلزله و خصوصیت های لرزه ای زلزله و ویژگی های بالقوه ساختمان ها ارائه داد.

یافتن ابزار صحیح روش های جانشین انتقال ریسک

با شکل گیری راهکارهای روش های جانشین انتقال ریسک و ابزار آن، شرکت ها ابزار مورد نظرشان را چگونه انتخاب می کنند؟ اریک لافیج (Eric Lafage) مدیر روش های جانشین انتقال ریسک شرکت اسکور (Scor) می گوید: اگر بخواهید زمینه های تجاری موجود را پوشش دهید و عدم اعسار را مد نظر داشته باشید، پرتفوی خسارت را

انتقال دهید، اگر بخواهید بر عدم اعسار فائق بیایید از پوشش سهم مشارکت محدود و یا از قرارداد خسارت گسترده استفاده کنید، اگر بخواهید خسارات چندین ساله را تسویه کنید از قرارداد خسارت گسترده مثل پوشش های چند جانبه استفاده کنید. آقای لافیج فهرستی از اطلاعات کاربردی مورد نیاز روش های جانشین انتقال ریسک در شرکت ارائه می دهد که شامل اطلاعات مالی مانند ترازنامه سود و زیان سه سال گذشته، درآمد حق بیمه، خسارت ها و ذخایر سه سال گذشته هر رشته کاری، شرح کامل برنامه اتکایی شرکت، شرح حسابداری داخلی، مالیات و مسائل قانونی است.

تغییرات آب و هوایی ژاپن

نمایندگان کنفرانس، فهرستی از پوشش های مورد استفاده در روش های جانشین انتقال ریسک را مد نظر قرار دادند. ماساتوفوجی کورا (Masato Fujikura) مدیر بخش راهکارهای دوگانه و عضو بخش مدیریت ریسک شرکت بیمه سومپو (Sompo) ژاپن به بحث درباره افزایش تغییرات آب و هوایی ژاپن پرداخته و می گوید بیش از ۸۰ درصد شرکت های ژاپنی از قبیل صنایع نوشیدنی، غذایی، کشاورزی، نمایندگی های مسافرتی، رستوران ها، شرکت های تولید نیرو، کارخانه های نساجی به طور کلی در معرض خطرات آب و هوایی قرار دارند و اظهار می کند که این فهرست تغییرات آب و هوایی برای مقابله با این نوع خطرات شرکت ها طراحی شده اند، یعنی تغییرپذیری سود و یا هزینه ها با توجه به نوسانات آب و هوایی بیان می شود و خسارات نیز بر اساس یک ضمیمه آب و هوایی پرداخت

می شوند.

نظر می رسد.

شرکت های اختصاصی (Captive) در آسیا

ویک پانوزو (Vic Pannuzzo) مدیر عامل سرکس خدمات مدیریتی مارش می گوید که این نوع شرکت ها در بازار آسیا هنوز محدود هستند.

در سال ۲۰۰۱ روند رشد این شرکت ها رو به افزایش گذاشته شد، به طوری که تاسیس ۳۱۶ شرکت از این دست در طول ده سال گذشته مرید این مطلب می باشد. فقط دو شرکت از این تعداد متعلق به حوزه اقیانوس آرام هستند.

سهم آسیا از مجموع این شرکت ها در جهان تنها یک درصد بوده که بیشتر آن مربوط به استرالیا و ژاپن است. آقای لافیج اعتقاد دارد که توفیق این شرکت ها در گرو افزایش ریسک پذیری و قابلیت های استراتژیکی آن ها است.

نقش بازارهای سرمایه در روش های جانشین

انتقال ریسک

رابرت کیلبرت (Robert Gilbert) رئیس جهانی بیمه و بانک استاندارد چارتر می گوید: از طریق روش های جانشین انتقال ریسک، بانک ها و بیمه گران می توانند در حوزه بازارهای سرمایه از عهده جوابگویی به مشتریان و سرمایه گذاران خود برآیند. در روش های جانشین انتقال ریسک دو بخش اساسی ریسک وجود دارد. یکی ریسک های بیمه ای که به شکل ریسک های فاجعه آمیز تامین رفاه و آسایش افراد و درآمد محتمل الوقوع برای بیمه گران وارد بازار سرمایه می شوند و دیگری ریسک های بازار سرمایه و ریسک های اعتباری که تحت عنوان

وی می افزاید که در ژاپن اطلاعات آب و هوایی بسیاری را می توان ظرف چند روز مشاهده، به دست آورد، حتی می توان به اطلاعات تاریخی آب و هوایی نیز به راحتی دست پیدا کرد.

پوشش های فاجعه در ژاپن

این نوع پوشش ها در ژاپن استفاده نسبتاً زیادی دارد. جیکانگ کو (Jicang cuo) معاون مدیر عامل و مهندس ارشد و سونائو نیشیمورا (Sunao Nishimura) مدیر عامل مرکز مشاوره بین المللی ای بی اس (ABS) و ای کیو ایی (EQE) در رابطه با برخی از این پوشش ها مانند زمین لرزه و طوفان دریایی چنین بحث می کند.

ایشان با توجه به تجربیات خود احساس می کنند که شرکت های غیربیمه ای و بیمه گران اتکالی نسبت به این تغییرات و تعاملات و پیچیدگی های پارامتری علاقمند هستند زیرا به واسطه آن ها می توانند روند تعدیل خسارات و پوشش های مستقیم و غیرمستقیم عدم النفع را به حداقل برسانند. تعاملات پارامتری جزو ساختار قراردادهای مالی هستند، حال آن که تعاملات غرامتی به بیمه و قراردادهای بیمه اتکالی شباهت دارند.

پوشش های فاجعه آمیز در آسیا

به گفته لافیج با توسعه بیمه و حق بیمه اتکالی، کاهش هزینه های جبرانی ارائه پوشش های فاجعه آمیز موجه به نظر می رسد. با این وجود هنوز نیازمند شناخت فرایند ریسک فاجعه های طبیمی هستیم و در ضمن توسعه یک بازار ساختاری تغییر پذیر دیگری قبل از وقوع این حوادث ضروری به

روش های جانشین انتقال ریسک بوده و برای فعالیت محلی مناسب است، با این وجود آن چنان که باید مورد توجه قرار نگرفته است.

جان کینگ (John King) مدیر عامل راهکارهای مالی بین المللی آسیا و اقیانوس آرام ای سی اف (ACF) می گوید از نهم نوامبر ۱۹۷۴ بیمه گران جدیدی در جزیره شروع به کار کرده اند و ۱۸ درصد از آن ها با سرمایه حداقل ۱۰۰ میلیون دلار، شرکت های رتبه چهارم هستند. وی می گوید بازار در حال رشد بوده و انتظار می رود در سال ۲۰۰۲ برای شرکت های خود بیمه گری و اجاره ای با اجرای برنامه های کنترلی و مالیات مصرف کننده و تعهدات بسدهی متوازن (CDO) فرصت های مناسب تری به وجود بیاید.

بازار همچنان محدود ژاپن

ژاپن اگرچه بزرگترین قراردادهای روش های جانشین انتقال ریسک را در آسیا دارد، اما با توجه به استانداردهای جهانی هنوز بازاری کوچک است. هیبروشی هاسمه گاوا مدیر عامل راهکارهای بین المللی ژاپن می گوید: به رغم آموزش های ارائه شده از سوی صنعت بیمه و مالی، بازار هنوز به کمال نرسیده است. مشتریان پیوسته به دنبال پوشش های ارزان و ساده می باشند ولی تنها پوشش فعال روش های جانشین انتقال ریسک پوشش های آب و هوایی است. وی می افزاید به هر حال ژاپن می تواند با انگیزه و اهداف مشخص برنامه های خودش و بازاریابی خود را هدایت و با امتزاج و به حد اعلا رساندن وحدت ریسک ها یک برنامه ساده و کارا ارائه دهد و رشد روش های جانشین انتقال ریسک

پوشش بیمه ای و تضمین های مالی، مشتقات اعتباری و معاملات پایاپای اعتبارات نکولی، بیمه اعتبار و ریسک های سیاسی به بیمه گران تحمیل می شود.

گیلبرت می گوید که آوردن ریسک اعتبار از بازار سرمایه به صنعت بیمه مزید نزدیکی بیمه و بانکداری است.

روش های جانشین انتقال ریسک عامل قرابت

کلون وانگ (Kelvin Wong) رئیس و مدیریت روش های جانشین انتقال ریسک آسیا، رئیس اعتبارات ساختاری بانک آسیا و آلمان شعبه هنگ کنگ (AG) می گوید: این نزدیکی تداوم داشته و پوشش هایی که ترکیبی از عناصر بیمه ای و مالی باشند مقبولیت بیشتری خواهند داشت، بیمه گران اتکالی ریسک های مالی را بهتر پوشش می دهند و این ریسک ها از بخش های تجاری اساسی بیمه اتکالی بوده و بانک ها هم به ریسک های اکچوئری بیشتر علاقه دارند. او از ساختارهای ترکیبی که امکان تسعیر جریان نقدی شبه بیمه ای را فراهم می سازند، حمایت کرده و معتقد است که چنین ساختارهایی قابل طراحی هستند و می افزاید چون انتظار می رود این پوشش ضریب خسارت بهتری نسبت به تجارت سنتی به دست دهد و تعامل بهتری با دیگر پوشش های غیر سنتی روش های جانشین انتقال ریسک داشته و نیز چرخه قراردادهای بلندمدت و جریان نقدی را کوتاه تر می کند، لذا مطلوبیت بیشتری برای بیمه گران دارد.

رشد مداوم برمودا

برمودا از نظر جغرافیایی در نیمه راه بین کالیفرنیا و اروپا قرار دارد و از بازارهای موفق

خود را تضمین کند.

امکان پذیر است. با این وجود آسیا بازاری است که متولیان روش های جانشین انتقال ریسک نباید آن را از نظر دور داشته باشند.

دقت و دور اندیشی نیاز مبرم

کلایر اوکانل (Clive O'Connell) از شرکای بیمه اتکایی و گروه ریسک بین المللی بارلو ولاید و گیلبرت می گوید: با وجود برنامه های پیچیده، عجیب نیست که فریاد اعتراض از هر سو بلند شود، چه از جانب قانون گذاران، سرمایه داران، بستانکاران و چه از جانب طرف های قرارداد و بیمه گران اتکایی و اتکایی مجدد. وی می افزاید مسائل عمده شامل نحوه عملیات حسابداری به ویژه در دوران کنونی و بعد از مالیات امتیازهای فریبکارانه، و تضمین اینکه آیا ریسک جزو قرارداد های بیمه هست یا خیر می شود؟ برای جلوگیری از این منازعات باید دقت و دوراندیشی کرد. کلیه بخش های کار باید مورد آزمون قرار گیرند تا از قاعده مند بودن قالب آن ها اطمینان حاصل شود. وی معتقد است که ارزیابی ریسک نیاز به درک ماهیت ریسک داشته و پوشش های بیمه ای باید فقط با اطلاع از اثرات بعدی آن و با قیمت مناسب ارائه شوند.

واژگان کلیدی:

روش های جانشین انتقال ریسک استراتژی های مدیریت ریسک شرکت های اختصاصی.

منبع:

www.asia insurance.com

موضوعات:

- 1-Alternative Risk Transfer-ART
- 2-Asia - Pacific Converium -Ltd
- 3-Risk Based Capital
- 4-International Accounting Standards
- 5-Experience Account Balance
- 6-Price waterhouse coopers
- 7-Coincident Debit Obligations

نتیجه گیری

کنفرانس روش های جانشین انتقال ریسک شامل سرفصل های متعددی از بازاریابی تا موارد فنی و جنبه های قانونی بوده است. از آنجا که سهم آسیا از بازار روش های جانشین انتقال ریسک هنوز کم است، متخصصین روش های جانشین انتقال ریسک نتوانسته اند به یک اجماع کلی دست یابند توان بالقوه برای افزایش سهم آسیا از روش های جانشین انتقال ریسک از طریق ایجاد رشد اقتصادی، توسعه شرکت ها، آزادسازی و پیوند بیمه و بازار سرمایه